

สถานที่ท่องเที่ยว

หลักเมืองประจวบคีรีขันธ์ ตั้งอยู่บนถนนสละชีพ อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ ใกล้เชิงเขาช่องกระจกองค์หลักเมืองแกะสลักลวดลายปราณีตสวยงามวิจิตรบรรจง โดยส่วนยอดแกะเป็น 4 พักตร์ 4 เศียร เป็นที่สักการะของชาวเมือง และสถานที่ท่องเที่ยวแห่งหนึ่งของจังหวัด

ห้วยกอ จากตัวเมืองลงมาทางใต้ 12 กิโลเมตร จะมีทางแยกเข้าห้วยกอทางซ้ายมือ ห้วยกอเป็นดินแดนสำคัญทางด้านประวัติศาสตร์ของวงการวิทยาศาสตร์ไทย ปัจจุบันกรมการศึกษานอกโรงเรียนได้รับงบประมาณให้สร้างอุทยานวิทยาศาสตร์พระจอมเกล้า ณ ห้วยกอ เพื่อให้เป็นศูนย์วิทยาศาสตร์ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

พระราชวังไกลกังวล ตั้งอยู่ห่างจากหัวหินไปทางทิศเหนือ 3 กิโลเมตร บนถนนเพชรเกษม กม.ที่ 229 เป็นที่ประทับในการเสด็จแปรพระราชฐานในฤดูร้อนของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และพระบรมวงศานุวงศ์ สร้างในสมัยรัชกาลที่ 7 มีเนื้อที่ 300 ไร่เศษ ในบริเวณมีพระตำหนักหลายหลังมีชื่อคล้องจองกัน ได้แก่ พระตำหนักเป็มสุข ปลูกเกษม เอิบเปรม เอมปรีดิ์ สร้างอยู่กลางอุทยานไม้ดอกไม้ประดับ นานาพันธุ์ โดยมีพื้นที่ด้านหนึ่งติดชายทะเล

ตัวเมืองหัวหิน

ห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ 195 กิโลเมตร อยู่ก่อนถึงประจวบฯ 91 กิโลเมตร ในตัวเมืองมีตลาดโต้รุ่งหัวหิน อยู่บนถนนเดชาอนุจิต เป็นศูนย์รวมอาหารทะเลสดเป็นตลาดใหญ่ มีร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึกพื้นเมือง รวมทั้งเสื้อผ้าสำเร็จรูป รวมทั้งสินค้าต่าง ๆ

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ประวัติศาสตร์

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์มีประวัติศาสตร์ความเป็นมาไม่ค่อยแน่ชัด เนื่องจากเป็นพื้นที่แคบ ยามมีศึกสงครามยากแก่การป้องกันจึงต้องปล่อยให้ เป็นเมืองร้างหรือยุบเมืองเป็นส่วนหนึ่งของเมืองเพชรบุรีในอดีตเป็นเพียงเมืองชั้นจัตวาเล็ก ๆ ที่รวมกันอยู่ภายใต้การปกครองของเมืองเพชรบุรี พอถึงรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยจึงได้โปรดเกล้าฯ ตั้งเมือง เมืองบางนางรม ที่ปากคลองบางนางรม แต่ที่ดินไม่เหมาะสมแก่การเพาะปลูกจึงย้ายที่ว่าการเมืองไปตั้งที่เมืองกุย ที่มีความอุดมสมบูรณ์และการตั้งบ้านเรือนหนาแน่นกว่า

ครั้นสมัยรัชกาลที่ 4 พ.ศ.2398 ทรงโปรดเกล้าฯให้เปลี่ยนชื่อจาก “เมืองกุย” เป็น “เมืองประจวบคีรีขันธ์” โดยรวมเมืองกุย เมืองคลองวาฬ เมืองบางนางรม เข้าด้วยกัน โดยที่ตั้งเมืองยังคงตั้งอยู่ที่เมืองกุย คืออำเภอกุยบุรี ในปัจจุบัน เพื่อให้ชื่อคล้องจองกันกับระหว่างเมืองประจวบคีรีขันธ์ กับ“เมืองประจันตคีรีเขต” ซึ่งเดิมคือเกาะกงที่แยกออกจากจังหวัดตราด

ครั้นถึงสมัยรัชกาลที่ 5 พ.ศ. 2441 จึงย้ายมาอยู่ที่บ้านเกาะหลัก ต่อมา**พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว** ทรงจัดการปกครองแบบ**มณฑลเทศาภิบาล** เมืองประจวบคีรีขันธ์ เมืองขึ้นจัตวาซึ่งขึ้นตรงกับเมืองเพชรบุรี จึงมีสถานะเป็นเป็นอำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ สังกัด**เมืองเพชรบุรี** ในขณะนี้เมืองปราณบุรี ซึ่งมีอาณาเขตติดอำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ด้านทิศเหนือ ซึ่งเคยมีฐานะเป็นเมืองขึ้นจัตวา ขึ้นกับเมืองเพชรบุรี ก็ได้จัดตั้งเป็นอำเภอเมืองปราณบุรี สังกัด**เมืองเพชรบุรี**ด้วย^[5] ส่วน**เมืองกำเนิดนพคุณ**ขึ้นตรงกับ**เมืองชุมพร** ด้วยมีพระราชดำริสวางนชื่อเมืองปราณไว้ (เมืองเก่าที่ตั้งอยู่ที่ปากน้ำปราณบุรี) ต่อมา วันที่ 2 มกราคม พ.ศ2449

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้มีพระบรมราชโองการเหนือเกล้าให้รวมเอาอำเภอเมืองปราณบุรี อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดเพชรบุรี และอำเภอกำเนิดนพคุณ จังหวัดชุมพร ซึ่งเป็นเมืองขึ้นจัตวามาก่อนเข้ารวมเป็นจังหวัดปราณบุรี ตั้งที่ตำบลเกาะหลัก^[4] ในรัชสมัย**พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว**จึงได้มีการเปลี่ยนชื่อเมืองปราณบุรีเป็นเมืองประจวบคีรีขันธ์ เพื่อป้องกันการสับสนกับเมืองปราณ ที่ปากน้ำปราณบุรี^[5]^[6]หลังจากมีการยกเลิกระบบการปกครองแบบมณฑลเทศาภิบาล **เมืองประจวบคีรีขันธ์**จึงไม่ได้ขึ้นตรงกับ**เมืองเพชรบุรี**และ**มณฑลราชบุรี**อีก

ภูมิศาสตร์

มีเนื้อที่ประมาณ 6,367.620 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 3,979,762.5 ไร่ มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับจังหวัดเพชรบุรี
- ทิศใต้ ติดต่อกับจังหวัดชุมพร
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับอ่าวไทย
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับสหภาพพม่า

ความยาวจากทิศเหนือจรดทิศใต้ ประมาณ 212 กิโลเมตร และชายฝั่งทะเลยาวประมาณ 224.8 กิโลเมตร มีส่วนที่แคบที่สุดของประเทศอยู่ในเขต**ตำบลคลองวาฬ** อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ จากอ่าวไทยถึงเขตแดนพม่าประมาณ 12 กิโลเมตร ระยะทางจากกรุงเทพฯ ตามทางหลวงแผ่นดินสายเอเชียหมายเลข 4 (ถนนเพชรเกษม) ประมาณ 1999 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 4 ชั่วโมงเศษ และตามเส้นทางรถไฟสายใต้ ประมาณ 318 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 1 ชั่วโมง